

**PROGRAM ROZVOJA
OBCE DOLNÁ TRNÁVKA
NA OBDOBIE 2016 - 2022**

Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022

Identifikačné údaje dokumentu:

Názov	Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022
Územné vymedzenie	Kraj: Banskobystrický Okres: Žiar nad Hronom Obec: Dolná Trnávka
Územný plán obce schválený	Nie
Dátum schválenia PRO	XXX
Dátum platnosti	2016 – 2022 (2025)
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	XXX

Zdroj: vlastné spracovanie

Obstarávateľ	Obec Dolná Trnávka
Zabezpečoval	Obecný úrad, Dolná Trnávka 66, 966 21 Lovča
Spracovateľský kolektív	Ing. Katarína Lajčiaková, Ing. Silvia Kyseľová, Anna Tencerová, Miroslav Dovec, Eva Hurtíková, Peter Jarabica, Ing. Veronika Tesáková, Marek Tesák
Finalizácia programu	Mgr. Vojtech Valkó MP Profit, s.r.o., kancelária Nové Zámky

**PRÍŤAŽLIVÁ, ŽIVOTASCHOPNÁ, BEZPEČNÁ
S TRVALO UDRŽATEĽNÝM ROZVOJOM
TO JE OBEC DOLNÁ TRNÁVKA V ROKU 2025**

Dolná Trnávka			
Erb		Vlajka	
Kraj	Banskobystrický		
Okres	Žiar nad Hronom		
Región	Pohronie		
Poloha	48:33:41 / 18:47:23		
Nadmorská výška	240 m n. m.		
Rozloha	285 ha		
Počet obyvateľov	349 (10/2015)		
Počet trvalo obývaných domov	101 (SODB 2011)		
PSČ	966 21		
Adresa OÚ	Dolná Trnávka č. 66 966 21 Lovča		
Web	http://dolnatrnavka.sk/		
Email	starosta@dolnatrnavka.sk		
Telefón a fax	+ 421 45 676 16 28		

OBSAH

ÚVOD	7
Z HISTÓRIE OBCE DOLNÁ TRNÁVKA	10
SYMBOLY OBCE	11
1 ANALYTICKÁ ČASŤ	13
1.1 ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	14
1.1.1 Analýza súčasnej rozvojovej úrovne obce a jej rozvojových faktorov	14
1.1.2 Dopravná a administratívna poloha obce	14
1.1.3 Fyzickogeografická charakteristika	17
1.1.4 Demografický vývoj obce	18
1.1.5 Štruktúra obyvateľstva	19
1.1.6 Ekonomická aktivita obyvateľov	21
1.1.7 Nezamestnanosť	22
1.1.8 Technická infraštruktúra	23
1.1.9 Občianska vybavenosť	24
1.1.10 Životné prostredie	24
1.1.11 Kultúra, šport a relax	25
1.1.12 Cestovný ruch	26
1.1.13 Územná spolupráca	27
1.1.14 Kriminalita	27
1.1.15 Dostupnosť	27
1.1.16 Podnikateľská činnosť	28
1.1.17 Komunikácia	29
1.1.18 Rozpočet obce, štruktúra majetku a cudzích zdrojov	29
1.1.19 Domový a bytový fond	30
1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	31
1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU	32
1.3.1 Identifikovanie najväčších problémov a možných riešení	32
1.3.2 SWOT analýza obce Dolná Trnávka	33
1.3.3 Odhad budúceho možného vývoja	39
1.4 VYHODNOTENIE VÄZIEB NA PHSR VÚC BBSK	39
2 STRATEGICKÁ ČASŤ	42
2.1 ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE	42
2.2 STRATEGICKÉ CIELE OBCE	43
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	45

3.1 PRIORITY A OPATRENIA	45
4 REALIZAČNA ČASŤ	50
4.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE	50
4.2 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA.....	51
4.3 MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	52
5 FINANČNÁ ČASŤ	54
ZÁVER.....	56

ÚVOD

Dokument Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 – 2022 (PRO) s výhľadom do roku 2025 je strednodobý strategický dokument, ktorým sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja na základe zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.. Tento dokument je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v **Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR**, v **Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015-2023**, na území ktorého sa obec Dolná Trnávka nachádza.

Program rozvoja obce Dolná Trnávka pozostáva z piatich častí, a to z:

1. **Analytickej**
2. **Strategickej**
3. **Programovej**
4. **Realizačnej**
5. **Finančnej**

Realizácia Programu rozvoja obce je nástrojom pre zlepšenie podmienok na život a prácu občanov obce a na hľadanie svojich vlastných možností rozvoja a uplatnenia sa v Dolnej Trnávke. Východiskami pre formulovanie Programu rozvoja obce boli:

- vízia obce Dolná Trnávka
- analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia obce
- vyhodnotenie dotazníkového prieskumu medzi občanmi realizovaného v roku 2015
- analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT analýza)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015-2023
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Dokument Program rozvoja obce Dolná Trnávka bol tvorený v druhej polovici roka 2015 za účasti pracovného tímu v zastúpení zamestnancov samosprávy a poslancov OZ. Zástupcovia samosprávy a občania obce sa stretávali v jednej skupine. Pracovný tím sa zaoberal formulovaním čiastkových vízií, posúdením silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození,

vytypovaním kľúčových problémov, analýzou týchto problémov. Výstupy problémov boli k dispozícii na webovej stránke obce a tak boli dostupné k pripomienkovaniu občanov obce. Samotnú finalizáciu programu mala na starosti externá poradenská firma, ktorá overila údaje a informácie použité v dokumente, v prípade potreby ich doplnila, skontrolovala a upravila odbornú stránku dokumentu, doplnila tabuľky, grafy, obrázky a mapy tiež podľa potreby. Financovanie finalizácie zabezpečila obec z vlastných zdrojov.

Zámer spracovania PRO:

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022
Forma spracovania	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pracovníkmi samosprávy obce Dolná Trnávka ➤ Externou poradenskou spoločnosťou MP Profit, s.r.o., so sídlom Bulíkova 21, 851 04 Bratislava, IČO: 36734420
Riadenie procesu	<ul style="list-style-type: none"> • Proces spracovania PRO riadil štatutárny zástupca obce, ktorý na tento účel zriadil pracovné skupiny • Pracovné skupiny boli zložené z vedenia samosprávy, zamestnancov obecného úradu, poslancov obecného zastupiteľstva a jednotlivých komisií • Do spracovania programu bola zapojená aj verejnosť. Komunikácia s verejnosťou prebiehala: <ul style="list-style-type: none"> ○ prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ○ formou internetovej stránky obce, ○ prostredníctvom zasadnutí OZ, ○ osobnými stretnutiami s verejnosťou • Finalizáciu programu riadila externá poradenská firma, ktorá komunikovala so štatutárnym zástupcom obce
Obdobie spracovania	Harmonogram spracovania PHSR (formulár č.3) PRO bol spracovaný v priebehu roka 2015
Financovanie spracovania	Náklady na externú poradenskú spoločnosť hradila obec z vlastných zdrojov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa platnej metodiky

Harmonogram spracovania PRO:

Roky	2015								2016			
Mesiace	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
Úvod	x	x										
Analytická časť			x	x	x							
Strategická časť				x	x							
Programovacia časť				x	x	x						
Realizačná časť						x	x	x				
Záver									x	x		

Zdroj: vlastné spracovanie podľa platnej metodiky

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO:

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	áno		
Verejná informačná tabuľa	áno		
Internetová stránka	áno		
Stretnutia	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy		áno	áno
Dotazník pre verejnosť	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie podľa platnej metodiky

Z HISTÓRIE OBCE DOLNÁ TRNÁVKA

Územie, kde sa dnes nachádza obec Dolná Trnávka kryli od pradávna ťažko priechodné lesy, ktoré boli poľovným revírom. V dobe Veľkomoravskej ríše patrilo toto územie nitrianskemu biskupstvu a Šašovskému panstvu. Prvá písomná zmienka o Dolnej Trnávke podľa Monografie kremnického okresu pochádza z roku 1332. V oficiálnych historických dokumentoch sa spomína Dolná Trnávka pod názvom Alsotárnok alebo Thornoka inferier, ako obec v údolí povodia Hrona, ktorá v roku 1424 mala 292 obyvateľov. Na mieste kde sa teraz nachádza dedina bolo tŕnie, ktoré slúžilo ako ochrana pred vlkami. Ľudí žijúcich na tomto území, podľa povesti nazvali „obyvatelia z tŕnia“.

Prvé sídla sa nachádzali pri povodí rieky Hron. Život v blízkosti rieky mal svoje výhody i nevýhody. Významným medzníkom sa datuje rok 1694. Obec Dolná Trnávka postihli veľké povodne v mesiacoch marec a august, pri ktorých zahynulo niekoľko ľudí. Obyvatelia žijúci pri povodí rieky Hron dostali povolenie na presťahovanie svojich sídiel na vyššie, súčasné miesto.

V roku 1872 bola postavená drevená kaplnka, v ktorej slúžili omšu 3 krát do roka. Ulica v ktorej sídlila táto kaplnka sa nazývala tzv. „Býkova ulica“, nakoľko sa traduje, že na tej ulici chovali plemenné býky. Na želanie občanov bol v roku 1928 postavený murovaný kostol.

V roku 1905 sa začalo s výstavbou školy. Počas maďarizácie sa v škole nemohlo rozprávať slovenským jazykom. Pred výstavbou školy deti z obce Dolná Trnávka chodili do školy do susednej dediny Lovča. V škole sa počas zimných mesiacov a to od novembra do februára vyučovali 3 predmety (čítanie, písanie a náboženstvo).

Počas 2. svetovej vojny v budove školy, pod vedením učiteľa Kitku, pôsobila ilegálna skupina. Táto skupina vydávala časopis „Jánošík“, ktorý skupina rozvážala na bicykli, až po dnešné mesto Nové Zámky.

V roku 1942 sa začalo s výstavbou prvého kultúrneho domu. V roku 1947 bola dokončená výstavba cesty Lazinka – Dolná Ždaňa. V roku 1949 bola obec Dolná Trnávka elektrifikovaná a za pomoci dobrovoľníkov sa v období rokov 1949 - 1951 vybudovali chodníky popri hlavnej ceste. Z dôvodu plánovaného rozšírenia výroby ZSNP š. p. v Žiari nad Hronom a vybudovania vodných nádrží pre Elektrárne Mochovce bol vydaný/vyhlásený stavebný uzáver aj na obec Dolná Trnávka. V roku 1970 sa začala prestavba kultúrneho domu na súčasnú podobu. Hlavná cesta smerujúca do obce Lovča sa začala budovať pred 2. svetovou vojnou po kaplnku za dedinou. Po vojne bola dokončená celá cesta. V obci Dolná Trnávka je vybudovaná od roku 1976 kanalizácia na zber povrchovej a dažďovej vody.

V rokoch 1991 - 1998 prebiehala výstavba celoobecného verejného vodovodu. Obec prevádzkuje verejný vodovod III. kategórie. V rokoch 1999 – 2000 prebiehala plynifikácia obce. Obec Dolná Trnávka v roku 2011 po prívalovom daždi, kde sa voda z polí dostala do jarkov a následne do kanalizácie zasiahla povodeň. Povodňová komisia obce dňa 28.7.2011 vyhlásila III. stupeň povodňovej aktivity „stav ohrozenia“ na vodnom toku Prestavlecký potok.

V roku 2014 bol obci poskytnutý finančný dar od JUDr. Júliusa Kúšika, za ktorý boli vykonané práce na kultúrnom dome: zmena vykurovania priestorov, a to z elektrických pecí na plynové kúrenie, nové radiátory, nová fasáda a zateplenie budovy Kultúrneho domu, strecha obecného úradu a prestrešenie hlavného vchodu do obecného úradu.

SYMBOLY OBCE

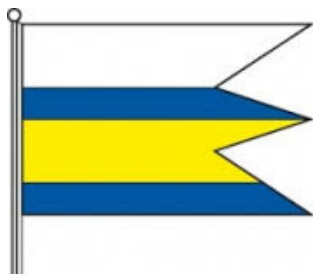
Erbová tvorba je neodmysliteľnou súčasťou európskeho kultúrneho dedičstva a má na Slovensku dávne tradície, ktoré sú hodné pestovania aj v súčasnosti. Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky 21.04.1998 prerokovala návrh erbu obce, ktorý nakreslil pán Ladislav Čisárik a odporučila ho na prijatie a zaevidovanie do Heraldického registra Slovenskej republiky pod signatúrou D-93/98 v tejto podobe:

V hlave modrého štítu strieborné, položené, obrátené a prevrátené čerieslo, pod ním zlatý rak. Rak predstavuje legendu na základe, ktorej obyvateľov Dolnej Trnávky nazvali „rakári“. V dávnych dobách pred

rokom 1694 stál v Dolnej Trnávke mlyn pri Hrone neďaleko miesta, kde sa do rieky Hron vlieva potok Zákruty. Pri veľkej povodni v roku 1694 ho vzala voda. Obyvatelia susedných obcí údajne vedeli, že mlyn bol priviazaný k brehu stebлом trávy a rak ho klepetom prestrihol a mlyn odniesla voda.

Vlajka obce sa skladá zo štyroch polí s tmavo-modrou, žltou, tmavo-modrou a bielou farbou, pričom farby sú v rovnakom tretinovom podiele. Vlajka je na konci zakončená tromi cípmi.

Pečať obce tvorí v hornej časti čerieslo, v strede je umiestnený rak a po obvode je názov Obec Dolná Trnávka.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Dolná Trnávka s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja obce Dolná Trnávka

Analytická a strategická časť programu obsahuje:

- a) súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku obce a charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia obce;
- b) hodnotenie a analýzu hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry a vybavenosti a obsluhy územia obce;
- c) analýzu väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce;
- d) určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce;
- e) stratégiu rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce;
- f) analýzu finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Spracovanie Programu rozvoja obce Dolná Trnávka je jednou z podmienok na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2 zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Okrem iného aj preto bolo nevyhnutné spracovať analytickú a strategickú časť obce tak, aby vychádzala zo súčasného stavu, z aktuálnych potrieb obce a jej obyvateľov ako aj z vízie obce a z jednotlivých strategických cieľov.

Pri spracovaní analytickej časti bola použitá metodika zberu a vyhodnocovania informácií získaných z portálu Štatistického úradu SR, z dostupných knižných a internetových zdrojov, mapových podkladov, ako aj priamo z informácií od zamestnancov obecného úradu a obyvateľov obce Dolná Trnávka. K textovej časti (k samotnému opisu) sú pripojené aj

tabuľky, grafy a mapy na znázornenie a lepšie pochopenie vývoja, súčasného stavu a smerovania obce.

1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1 Analýza súčasnej rozvojovej úrovne obce a jej rozvojových faktorov

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obce je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdelenia.

Rozvojový potenciál obce tvorí jej územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systemizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Keďže jednotlivé podsystemy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom. Nevyváženosť rozvojových faktorov obmedzuje dynamiku rozvoja a je jednou z príčin rozvojovej diferenciácie medzi obcami a regiónmi.

1.1.2 Dopravná a administratívna poloha obce

Obec Dolná Trnávka patrí medzi najmenšie obce okresu Žiar nad Hronom a nachádza sa približne 6 km juhozápadne od okresného mesta v centre Žiarskej kotliny. Obec sa rozprestiera po pravej strane rieky Hron a je susediaca s obcami Lovča a Dolná Ždaňa. Celé katastrálne územie obce má rozlohu 285 ha a prevažná jeho časť je odlesnená a poľnohospodársky využívaná.

Začlenenie obce Dolná Trnávka na základe územno-správneho usporiadania:

Obec	Kraj	Okres	Rozloha V ha	Počet obyvateľov (rok 2014)	Kód ZÚJ
Dolná Trnávka	Banskobystrický	Žiar nad Hronom	285	327	516724

Nasledujúce mapy zobrazujú priestorové umiestnenie obce na základe nomenklatúrneho členenia územia prostredníctvom územných štatistických jednotiek. Na mapách je obec zobrazená v rámci Slovenskej republiky (NUTS I), v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja (NUTS III) a situovanie obce v okrese Žiar nad Hronom (NUTS IV).

Obec Dolná Trnávka v rámci Slovenskej republiky (NUTS I):

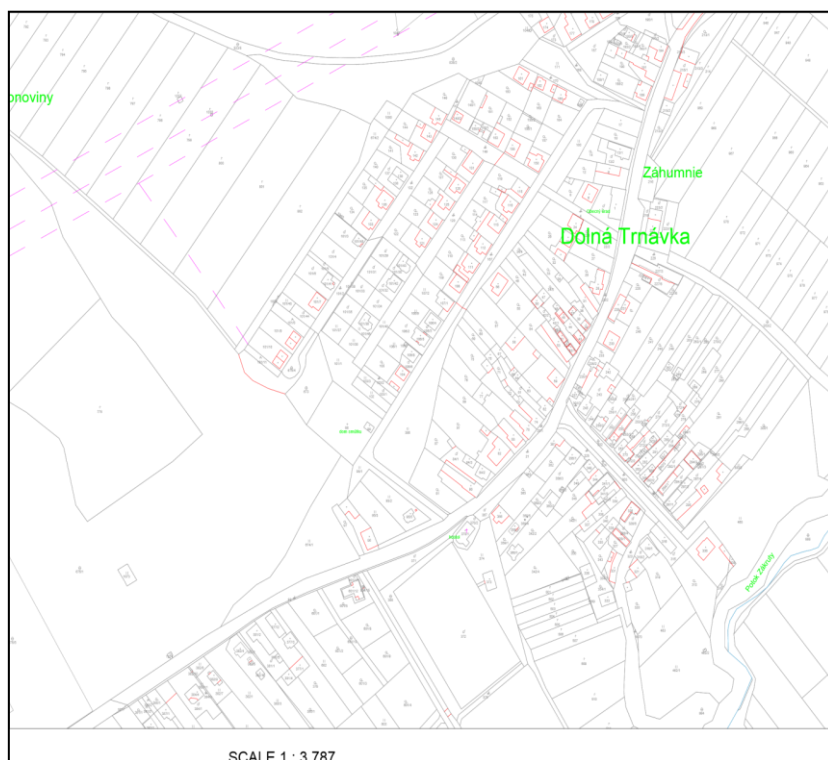
Obec v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja (NUTS III)

Obec v rámci Žiarskej kotliny (NUTS IV):

Časť katastrálneho územia Dolná Trnávka:

1.1.3 Fyzickogeografická charakteristika

Severná časť katastrálneho územia obce Dolná Trnávka má charakter rozčlenenej kotlinovej pahorkatiny s nadmorskou výškou 300 m n. m. Južná časť má charakter nivnej roviny s nadmorskou výškou 240 m n. m. Samotná obec sa nachádza vo východnej časti katastrálneho územia, na kontakte nivy a pahorkatiny.

Územie je z geologického hľadiska budované čiastočne fluvialnými sedimentami s pokryvom v tesnej blízkosti Hrona. Ostatnú časť územia tvoria deluviálne sedimenty, tvoriace prevažne piesčito-hlinité svahoviny a sutiny s hrúbkou do 1 - 3 m. Výplň kotliny tvoria dacitové až ryolitové vulkanity.

Pri rieke Hron prevažuje pôda typu rendzina pseudogleje. Druhovo je pôda prachovo - hlinitá stredne ťažká znášajúca zamokrenie a vysušenie. Skeletnosť pôdy je významná charakteristika z hľadiska priameho vplyvu na zrnitosť pôdy. Skelet predstavuje súhrn úlomkov minerálov a hornín väčších ako 2 mm a ovplyvňuje hydro - fyzikálne vlastnosti pôdy. Na území prevažuje slabo skeletnatá pôda s obsahom skeletu 5 - 25 % .

Obcou Dolná Trnávka preteká potok Zákruty, ktorý je pravostranným prítokom rieky Hron. Riešenú oblasť môžeme charakterizovať ako územie nie príliš bohaté na akumuláciu väčších množstiev podzemných vôd pre vodárenské využitie. Z hľadiska chemického zloženia podzemných vôd je v obci rozšírený typ A2 zmiešaný S2(Cl)-S2(SO4)-S1(NO3).

Oblasť patrí medzi kotlinovú teplú klímu pre ktorú je charakteristická krátka chladná zima a dlhé teplé leto. Počas celého roka sa tu vyskytuje inverzia s typicky hmlistým počasím, ktorá sa najmä v zimných mesiacoch udržiava počas celého dňa. Priemerná ročná teplota územia je od 7,5 - 8°C. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou cca - 3°C. Najteplejším mesiacom býva júl s priemernou teplotou okolo 18° C. Priemerné ročné zrážky v Žiarskej kotline sú 711 mm. Počas jarných mesiacov, keď sa topí sneh občasne dochádza k zaplaveniu poľnohospodárskej pôdy v okolí povodia rieky Hron v katastrálnom území obce Dolná Trnávka.

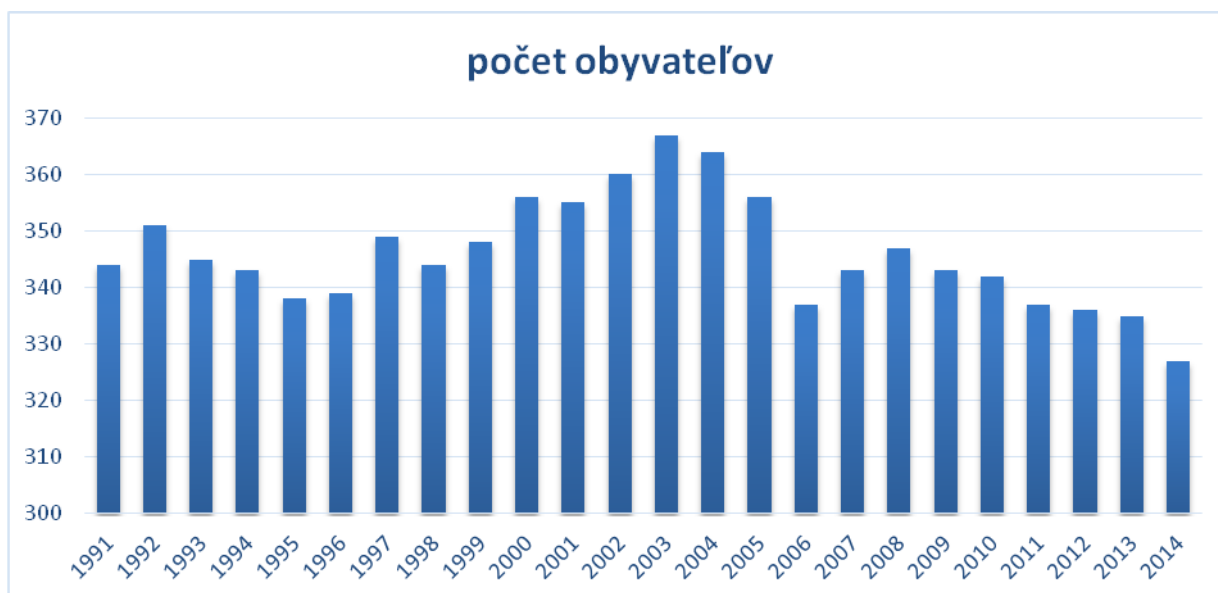

Biotopy charakteristické pre toto územie sú porasty vysokých trstín, ktoré sa vyskytujú súbežne s tokom rieky Hron. Dubové nátržnikové lesy s prítomnosťou stromov ako: dub, borovica, breza a smrek. Živočíchy na území sú typické pre severné mierne klimatické pásmo: diviaky, srne, jelene, líšky a iné.

1.1.4 Demografický vývoj obce

Najväčší nárast v počte obyvateľstva zaznamenávame v priebehu rokov 2001 - 2004. Najväčší pokles obyvateľstva je zaznamenaný v roku 2006, kedy sa v obci nenarodilo ani jedno dieťa a ani nie je zaznamenané žiadne prisťahovalectvo do obce. Rovnako v tomto roku je zachytený vysoký počet úmrtí (8 občanov) a vysoký počet odhlásených občanov (11 občanov). Od roku 2008 nastáva trend mierneho poklesu obyvateľstva. Je zapríčinený zníženou pôrodnosťou, zvýšenou úmrtnosťou občanov, odchod obyvateľstva za prácou, nedostatočným bytovým fondom. Najnižší počet obyvateľov obce zachytávame v roku 2014, kedy k 31.12. bolo evidovaných obyvateľov s trvalým pobytom v obci 327.

Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1991 – 2014:

Zdroj: Evidencia obyvateľov obce Dolná Trnávka

Za obdobie rokov 2009 - 2014 je zaznamenaný prirodzený úbytok na obyvateľstve, ktorého príčinou je vyšší počet zomrelých hlavne v roku 2012 a 2014 ako aj migračnými procesmi.

Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Dolná Trnávka do skupiny menších obcí. Počas sledovaného obdobia má v členení podľa pohlavia prevahu ženská zložka populácie.

Prirodzený prírastok obyvateľstva:

UKAZOVATEĽ / ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov k 31.12.	346	346	344	343	347	340
Celkový prírastok/úbytok	- 4	- 2	- 6	0	- 4	- 7
Prirodzený prírastok/úbytok	+ 1	+ 1	- 4	- 3	3	- 4
Živonarodení	2	5	1	4	3	1
Zomrelí	1	4	5	7	0	5
Migračný prírastok/úbytok	- 4	- 1	- 5	+ 2	+ 1	- 3
Priťahovaní	2	3	0	6	11	2
Odstaňovaní	6	4	5	4	10	5

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

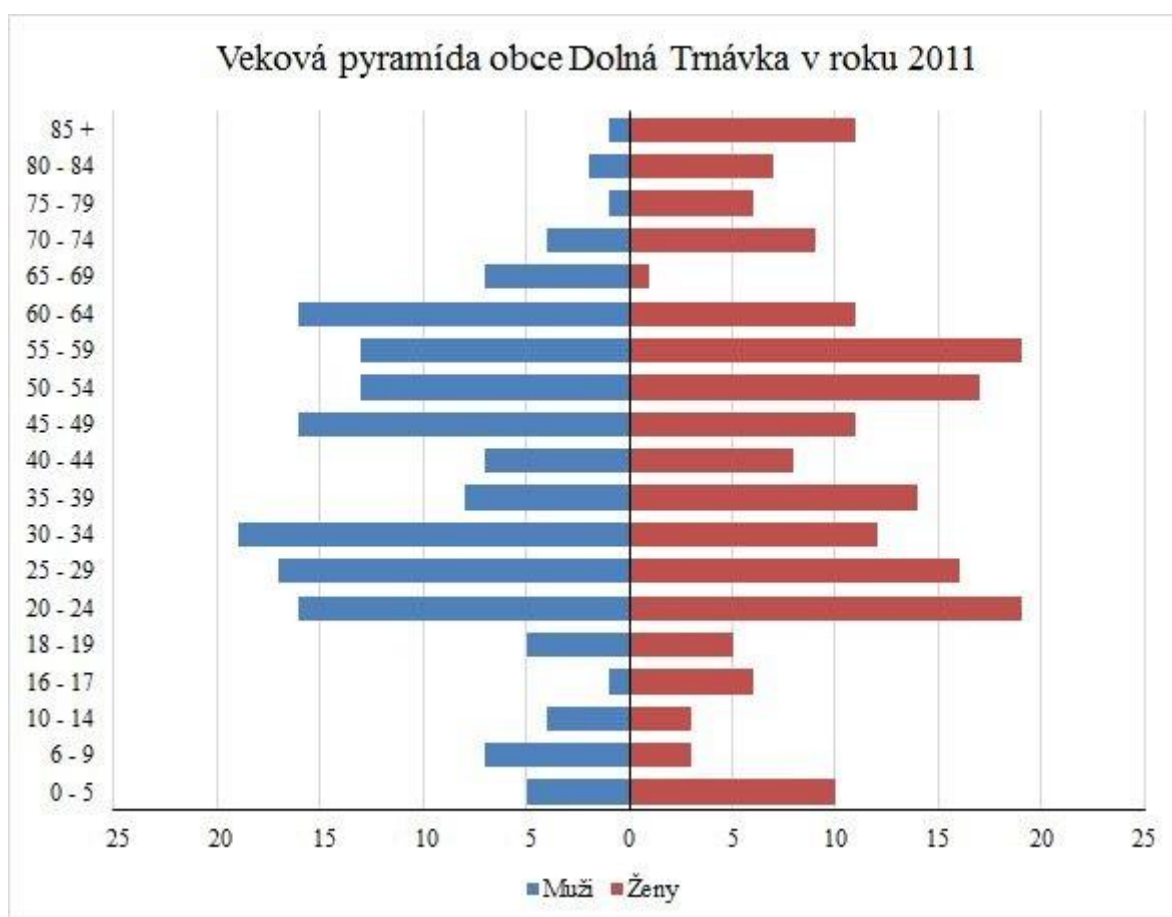
Negatívny demografický vývoj obce (v záporných hodnotách) je aj indikátorom celkového súčasného sociálno-ekonomického vývoja v spoločnosti, výrazného zhoršenia sociálnej situácie mladých rodín, problematických možností riešenia bytového problému a existenčných podmienok. Migračný vývoj obyvateľstva citlivo reaguje na pozitívne alebo negatívne signály, najmä v sociálno-ekonomickej oblasti. Mladí obyvatelia sú nútení odchádzať za prácou do väčších okresných a krajských miest, prípadne do hlavného mesta. Časté sú aj odchody za prácou do zahraničia. Negatívnym javom pre obec je, keď sa z pracovného pobytu stanú trvalé pobyty mimo obce, čím sa neustále znižuje počet obyvateľov a znižuje sa atraktivita obce pre trvalé bývanie.

1.1.5 Štruktúra obyvateľstva

Demografický vývoj obyvateľstva sa odráža predovšetkým vo **vekovej štruktúre** obce. Všeobecným prejavom demografického vývoja obyvateľstva v obciach je väčšinou nepriaznivá veková štruktúra z hľadiska produktívnych vekových kategórií. Vo vekovej štruktúre obce Dolná Trnávka prevládajú obyvatelia v produktívnom veku, ktorí tvoria viac ako 56 % podiel z počtu obyvateľov obce.

Štruktúra obyvateľstva podľa veku je veľmi nepravidelná čo sa týka vývoja počas posledných rokov, aj čo sa týka porovnania jednotlivých vekových skupín. Podrobnejšie sme študovali vekové zloženie obyvateľstva v roku 2011 na základe 5-ročných vekových skupín. Najbežnejšou formou zobrazenia vekovej štruktúry obyvateľstva podľa spomenutých 5-ročných vekových skupín predstavuje veková pyramída. Uvedenú vekovú pyramídu Obce Dolná Trnávka za rok 2011 by sme mohli zaradiť do regresívneho typu, v ktorej môžeme pozorovať ubúdanie obyvateľstva v detskom veku. Čo sa týka pohlavia Obec Dolná Trnávka sa vyznačuje v jednotlivých vekových skupinách veľkou nepravidelnosťou. V niektorých skupinách prevládajú muži, v iných zase ženy. Vo všeobecnosti však môžeme skonštatovať, že vo vyšších vekových skupinách prevládajú ženy, v stredných vekových skupinách mierne prevládajú muži.

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Čo sa týka **národnosti** Obec Dolná Trnávka je národnostne homogénnym sídlom. Podľa SODB 2011 žilo v obci z 350 obyvateľov 346 Slovákov, 1 obyvateľ nemeckej a 1 moravskej národnosti. 2 obyvatelia svoju národnosť neuviedli. Podobná bola situácia aj pri otázke

materinského jazyka. 345 obyvateľov uviedlo slovenčinu ako svoj materinský jazyk, 1 maďarčinu, 2 češtinu a 2 obyvatelia svoj materinský jazyk neuviedli.

Aj z hľadiska **vierovyznania** je obec homogénna, prevláda obyvateľstvo s rímskokatolíckym vierovyznaním. Vysoký je však podiel obyvateľov bez vyznania – 48. Ostatní obyvatelia patria pod Evanjelickú cirkev augsburského vyznania (1), alebo svoje vierovyznanie neuviedli (4).

Úroveň najvyššieho dosiahnutého vzdelania nám ukazuje nasledujúca tabuľka:

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	10	28	38
Učňovské (bez maturity)	31	22	53
Stredné odborné (bez maturity)	19	19	38
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	7	3	10
Úplné stredné odborné (s maturitou)	56	54	110
Úplné stredné všeobecné	2	9	11
Vyššie odborné vzdelanie	4	7	11
Vysokoškolské bakalárske	5	8	13
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	11	18	29
Vysokoškolské doktorandské	0	1	1
Bez školského vzdelania	16	16	32
Nezistené	1	3	4
Spolu	162	188	350

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že najviac obyvateľom má úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou, ďalej učňovské vzdelanie bez maturity, základné alebo stredné odborné bez maturity. Vysoký je aj počet obyvateľov bez vzdelania, čo môže byť dôvodom aj vysokej nezamestnanosti v obci.

1.1.6 Ekonomická aktivita obyvateľov

V obci Dolná Trnávka je okolo 56 % obyvateľov ekonomicky aktívnych (t. j. produktívny vek). Ďalšiu zložku 31 % tvoria obyvatelia v poproduktívnom veku a 11 % obyvateľov sú vo veku do 14 rokov. Na základe týchto informácií môžeme predpokladať, že obec má trend

starnúcej populácie. Nasledujúca tabuľka zobrazuje vekovú štruktúru obyvateľstva za rok 2014.

Veková štruktúra obyvateľstva za rok 2014:

	Pred produktívny vek pod 14 rokov	Produktívny vek 15 – 64 rokov	Po produktívny vek nad 65 rokov
MUŽI	18	116	25
ŽENY	21	127	33
SPOLU	39	243	58

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Nasledujúca tabuľka zobrazuje výsledky Sčítania obyvateľov domov a bytov za rok 2011. K ekonomicky aktívnym obyvateľom sa hlásilo 178 obyvateľov. K 31.12.2014 túto skupinu predstavuje 170 obyvateľov.

Ekonomicky aktívni obyvatelia obce Dolná Trnávka:

Rok	Trvalo bývajúc obyvateľstvo	Ekonomická aktívita pracujúci okrem dôchodcov	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	študenti stredných škôl
2011	350	141	2	4	5	31	14

Rok	Študenti vysokých škôl	dôchodcovia	Osoby v domácnosti	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicky aktívni
2011	20	95	2	32	1	3	178

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2011, vlastné spracovanie

1.1.7 Nezamestnanosť

Miera nezamestnanosti v obci Dolná Trnávka má rastúcu tendenciu. Od roku 2010 sa zvýšila miera nezamestnanosti o 1,77 %. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v roku 2014 predstavuje 170 obyvateľov obce Dolná Trnávka. Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2014 predstavovalo 29 obyvateľov obce. Z počtu evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny je v obci v III. Q roka 2015 na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb evidovaných 7 občanov.

Nasledujúca tabuľka ukazuje počet uchádzačov o zamestnanie a mieru nezamestnanosti za časové obdobie od roku 2010 - 2014. Rozdielne miery nezamestnanosti pri rovnakom počte uchádzačov o zamestnanie sú spôsobené rozdielnym počtom ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Miera nezamestnanosti okresu Žiar nad Hronom k 31.12.2014 bola 14,73 %. Na základe získaných údajov nezamestnanosť v obci presahuje o 2,33 % viac ako je miera nezamestnanosti v okrese.

Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) a miera nezamestnanosti (MN):

Stav k 31.12. 2010		Stav k 31.12. 2011		Stav k 31.12. 2012		Stav k 31.12. 2013		Stav k 31.12. 2014	
UoZ	MN	UoZ	MN	UoZ	MN	UoZ	MN	UoZ	MN
26	15,29%	27	15,98%	26	15,12%	29	16,86%	29	17,06%

Zdroj: ÚPSVaR Banská Štiavnica

1.1.8 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra predstavuje veľmi dôležitý faktor pôsobiaci na ekonomický rozvoj obce. Vytvára podmienky pre kvalitné bývanie obyvateľstva, rozvoj podnikateľských aktivít v obci a okolí a poskytuje dôležité služby pre obyvateľov. Obec Dolná Trnávka je dobre vybavená technickou infraštruktúrou.

Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Stredoslovenská energetika a. s. Vybudovanie plynofikácie, ktoré bolo ukončené v roku 2000 pokrylo a zabezpečilo dodávku plynu do všetkých obcí v katastri obce Dolná Trnávka.

Obec Dolná Trnávka má vybudovaný verejný vodovod a od roku 1998 zásobuje obyvateľov pitnou vodou z vodovodu. Keďže v posledných rokoch došlo k radikálnemu úbytku vody obec Dolná Trnávka riešila tento problém napojením obecného vodovodu na oblastný vodovod Žiar nad Hronom - Žarnovica - Hronský Beňadik. Pitná voda je odoberaná z oblastného vodovodu v prípade, že existujúci obecný vodný zdroj nebude poskytovať dostatočné množstvo pitnej vody. Obec Dolná Trnávka má vybudovanú iba kanalizáciu na odvod dažďových vôd.

Na príjem internetového signálu je na streche obecného úradu vybudovaný vysielateľ súkromnou spoločnosťou. Internet je voľne dostupný pre každého občana na základe vzájomnej zmluvy so súkromnou spoločnosťou. Väčšina občanov si sama zabezpečuje internetové pripojenie prostredníctvom rôznych firiem.

1.1.9 Občianska vybavenosť

Riešené územie obce Dolná Trnávka patrí medzi menšie obce, preto aj jej občianska vybavenosť je na základnej úrovni. V obci sa nachádza obchod s rozličným tovarom COOP Jednota, Pohostinstvo, kostol, dom smútku, cintorín, knižnica, klub seniorov, futbalové ihrisko, detské ihrisko, relaxačno-oddychová zóna, požiarna zbrojnica a dve zástavky prímestskej autobusovej dopravy.

Ostatné druhy občianskej vybavenosti sa nachádzajú v najbližších dedinách a okresnom meste:

Druh služby	Najbližšie miesto
Materská škola	Lovča, Hliník nad Hronom, Žiar nad Hronom
Základná škola 1 - 4	Lovča
Základná škola 1 - 9	Žiar nad Hronom, Hliník nad Hronom
Stredná škola	Žiar nad Hronom, Hliník nad Hronom
Pošta	Lovča
Farský úrad	Lovča

Z verejných inštitúcií sa na riešenom území nachádza Obecný úrad. Ďalšie verejné inštitúcie sa nachádzajú v okresnom meste Žiar nad Hronom: Polícia, Okresný úrad, Okresný súd, Daňový úrad, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Sociálna poisťovňa, Štatistický úrad a ďalšie.

1.1.10 Životné prostredie

Ovzdušie: V obci Dolná Trnávka nie sú evidovaní výrazní znečisťovatelia ovzdušia. Zťažená je obec len emisiami z priemyselnej zóny Žiar nad Hronom. Prevádzkovateľmi malých zdrojov znečistenia ovzdušia sú v obci firma Modes, s.r.o. a Pohostinstvo Valéria

Kyselová. Riešená obec je plynofikovaná, preto došlo k zníženiu zaťaženia ovzdušia tuhým palivom, čím sa zvýšila jeho kvalita.

Voda: V oblasti prevažuje zhoršená kvalita podzemných vôd s prevahou vyšších koncentrácií dusičnanov z poľnohospodárskej činnosti.

Odpadové hospodárstvo: Obec Dolná Trnávka realizuje separáciu komunálneho odpadu v kategóriách plasty, papier, sklo, nebezpečný odpad a bioodpad. Obec Dolná Trnávka zabezpečuje zber a vývoz zmesového komunálneho odpadu a separovaných zložiek prostredníctvom Technických služieb - Žiar nad Hronom, a. s.. Tuhý komunálny odpad je vyvážaný v dvojtýždňovom cykle za mesiac zo zberných nádob určených všeobecným záväzným nariadením obce číslo 2/2010 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Dolná Trnávka. Separované zložky odpadu (tetrapaky, plasty, papier) sú vyvážané podľa harmonogramu vývozu odpadu Technický služieb - Žiar nad Hronom, a. s. V priebehu roka v mesiacoch apríl - august sú na obvyklých stanovištiach pristavené 4 veľkokapacitné kontajnery na zber bioodpadu. Taktiež obec 2 x ročne uskutočňuje zbierku použitého šatstva pre Občianske združenie Broumov. Obec Dolná Trnávka získala v roku 2011 ocenenie za najlepšiu miestnu samosprávu separujúcu odpad od Technických služieb - Žiar nad Hronom a. s.

1.1.11 Kultúra, šport a relax

V obci Dolná Trnávka sa každoročne koná množstvo spoločenských a kultúrnych podujatí pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho charakteru, ktoré sú spojené s históriou a zvyklosťami obce.

Na organizácii spoločenského života sa podieľa aj obecná samospráva formou poskytovania obecných priestorov k realizácii kultúrnych podujatí, a taktiež spolupodieľaním na organizovaní kultúrnych a športových akcií. Na riešenom území sú športovými areálmi: futbalové ihrisko, plocha na volejbal, detské ihrisko, malé fitness. V obci sa na oddych a relax nachádzajú: relaxačno-oddychová zóna, studnička, bylinková záhradka a Hôrka.

V obci pôsobí občianske združenie RAK z ktorého časť členov/žien vytvorilo klub Včielka. Obec v spolupráci s občianskym združením organizuje niekoľko podujatí počas roka: Silvestrovská zábava, karneval pre deti, stavenie mája, otváranie studničiek, Vatra, Deň matiek, Deň úcty k starším, Deň detí, Tekvicové dni, Mikuláš a iné. Okrem toho občianske združenie RAK v spolupráci s Turistickým oddielom Dolná Trnávka každoročne organizuje turisticko-poznávací zájazd.

Zo športových aktivít sa v obci každoročne koná šachový turnaj a turnaj v stolnom tenise ako aj mariášový turnaj. V obci pôsobí aj Telovýchovná jednota futbalový oddiel, II. trieda na čele s trénerom Miroslavom Dovcom.

1.1.12 Cestovný ruch

Cestovný ruch je významným a nepopierateľným aspektom ekonomického rozvoja príslušného regiónu, pretože vytvára pracovné príležitosti pre skupiny obyvateľov, zvyšuje príjmy, stimuluje kapitálové investície, vytvára príležitosti pre rozvoj malých a stredných podnikov. V obci Dolná Trnávka je menej rozvinutý cestovný ruch, avšak samotná obec ako aj jej užšie a širšie okolie ponúkajú množstvo turistických atrakcií a zaujímavostí počas celého roka.

Kúpeľná obec Sklené Teplice vzdialená 11,6 km od obce je známa pre svoje liečivé termálne pramene na pohybové ústrojenstvo. Necelých 12 km od riešenej obce sa nachádza obec Vyhne s Aquaparkom Vodný raj. V tejto obci je aj kongresový Wellness hotel Sitno a hotel Termál. Pre turistov sa v obci Vyhne nachádza prírodná rezervácia - Kamenné more. Azda najznámejším starobylým baníckym mestom bohatým na kultúrne bohatstvá je Banská Štiavnica, ktorá je od riešenej obce vzdialená približne 25 km. Turisticko-rekreačné oblasti v okolí obce sú Ždánska skala, Szabova skala, Kečka, Lovčianska priehrada, Štiavnické vrchy, Vtáčnik a iné. Cyklistická trasa ako aj chodníky pre korčuliarov nie sú vybudované v okolí obce Dolná Trnávka. Najbližšie trasy sú v Žarnovici a vo Zvolene. Pre nadšencov horskej cyklistiky je v okolí Banskej Štiavnici vybudovaná cyklotrasa s rôznymi náročnosťami.

1.1.13 Územná spolupráca

Obec Dolná Trnávka patrí v súčasnosti do **Združenia miest a obcí - Mikroregión Hlinické Pohronie** a do **Občianskeho združenia Žiarska kotlina**, ktorého hlavným cieľom je rozvoj obcí, regiónu a cestovného ruchu. Mikroregión, resp. mikroregionálne združenie obcí je definovaný ako geograficky ohraničené územie, ktoré má nejaké spoločné charakteristiky (prírodné, demografické, historické, kultúrne a pod.) za účelom riešenia spoločných problémov a za účelom hľadania spoločných ciest rozvoja príslušného územia. Mikroregión Hlinické Pohronie, do ktorého patrí aj obec Dolná Trnávka, vznikol už v roku 1999 za účelom rozvoja obcí, regiónu a cestovného ruchu. Sídlo združenia je v Hliníku nad Hronom, Železničná 320, 966 01. Mikroregión Hlinické Pohronie dnes pozostáva z 15 obcí.

Okrem toho je obec súčasťou ZMOS a Združenie zborov pre občianske záležitosti človek človeku v Slovenskej republike. V obci pôsobí občianske združenie RAK, ktoré zahŕňa klub Včielka, Turistický oddiel Dolná Trnávka, ochotnícke divadlo a spevácky zbor Konopa, ktorý združuje ľudí rôznych povolání zameraných pre spevácke zborové umenie.

1.1.14 Kriminalita

Obec Dolná Trnávka nepatrí medzi obce so zvýšenou kriminalitou. Za obdobie od 1.1.2014 je evidované v tejto obci len jediný prípad krádeže vlámaním do pohostinstva, čo možno považovať, v porovnaní s ďalšími územnými časťami služobného obvodu Obvodného oddelenia PZ Žiar nad Hronom, za oblasť s nízkym nápadom trestnej činnosti.

1.1.15 Dostupnosť

Pod dostupnosťou rozumieme dostupnosť územia z hľadiska geografickej polohy, charakteru prístupu do územia ako aj prístup do tohto územia z iných území. Z hľadiska geografickej polohy je obec Dolná Trnávka výhodne situovaná v blízkosti križovatiek rozvojových osí:

- **rozvojová os 1.stupňa** Nitriansko-pohronska rozvojová os, ktorá je zároveň aj časťou európskej dopravnej siete E571
- **rozvojová os 2.stupňa** Hornonitrianska rozvojová os (Topoľčany/Bánovce nad Bebravou –Partizánske - Prievidza - Handlová - Žiar nad Hronom)
- **rozvojová os 3.stupňa** Kremnicko-turčianska rozvojová os

Prístup do riešeného územia zabezpečuje cesta III. triedy (III/05075 Dolná Ždaňa - Žiar nad Hronom). Verejnú dopravnú sieť v obci zabezpečuje autobusová doprava, ktorá slúži k presunu do okresného mesta. Intenzita autobusovej dopravy je na oba smery prispôbená školopovinným a pracujúcim, rovnako aj na prípoje na diaľkovú dopravu. Medzery v dopravnom poriadku obyvatelia obce riešia dopravou na vlastné náklady.

Najbližšie železničné stanice sú v obci Hliník nad Hronom (2 km) a v meste Žiar nad Hronom (7 km). Letisko sa nachádza v dedine Sliač, okres Zvolen, ktoré je vzdialené 32 km od obce. V Žiari nad Hronom pôsobí niekoľko taxi služieb.

1.1.16 Podnikateľská činnosť

V obci má umiestnenú prevádzku výroby podnikateľský subjekt:

Spoločnosť MODES, s.r.o. so sídlom v okrese Žiar nad Hronom sa zameriava na výrobu modelov a modelových zariadení pre výrobu odliatkov z hliníka, ocelí a liatin. Špecializujú sa na výrobu modelov a modelových zariadení nasledujúcich typov:

- polystyrénové modely
- živicové modely
- drevené modely
- kovové modely
- jadrovníky

Vyrábajú modely a jadrovníky pre ručné aj strojné formovanie. Disponujú dvomi 3-osími CNC obrábacími centrami Hurco, na ktorých vyrábajú modely z blokových materiálov ako aj kovové modely. Okrem vyššie spomínanej výroby modelov a modelových zariadení sa zameriavajú taktiež na výrobu kokíl a výrobu foriem pre vypeňovanie polystyrénu (rôzne obaly, tvarovky apod.)

Ďalej v obci sa nachádzajú:

- Pohostinstvo Valéria Kyselová;
- COOP Jednota.

1.1.17 Komunikácia

Obec má vytvorenú vlastnú pravidelne aktualizovanú webovú stránku www.dolnatrnavka.sk. Občania sú rovnako informovaní aj cez obecný rozhlas a vývesnú tabuľu umiestnenú pred obecným úradom.

1.1.18 Rozpočet obce, štruktúra majetku a cudzích zdrojov

Obecná samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci viacerými spôsobmi:

- finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu,
- majetkom, ktorým disponuje a ktorý používa na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy,
- vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci pre podnikateľské subjekty budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných ekonomických a iných nástrojov,
- koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity a aj ostatných podnikateľských subjektov v obci a v jej okolí.

Obec môže priamo ovplyvňovať ekonomický rozvoj prostredníctvom rozpočtu a využitia obecného majetku. Fiškálna decentralizácia prebiehajúca v ostatnom období spolu s postupným prenesením kompetencií na vyššie územné celky a obecné samosprávy výrazne zvyšujú zodpovednosť obecnej samosprávy a rozširujú oblasti, v ktorých môže obec plniť svoje úlohy.

Ročný rozpočet obce je základným finančným plánom, ktorý obec každoročne vypracováva a schvaľuje. V ročnom rozpočte vystupujú dve základné zložky:

Príjmy rozpočtu obce: stále príjmy obce zabezpečujú predovšetkým daňové príjmy, a to podielové i miestne (vrátane poplatkov). Príjmy rozpočtu obce Dolná Trnávka sú tvorené nasledovnými položkami:

- podielové dane tvoria rozhodujúcu zložku príjmov obce, určujú podiel obce na daniach štátneho rozpočtu,
- miestne dane a poplatky,
- príjmy z využívania obecného majetku,
- dotácie.

Výdavky rozpočtu obce: výdavková časť rozpočtu obce charakterizuje prístupy obecnej samosprávy k napĺňaniu samosprávnych kompetencií, a to pri dodržiavaní dvoch základných princípov:

- racionálnosť v nakladaní s finančnými prostriedkami,
- preferovaní rozvojových potrieb obce.

Výdavky rozpočtu obce predstavujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu obce, ktoré zabezpečujú plnenie funkcií obecnej samosprávy. Výrazný vplyv na zvyšovanie výdavkov bežného rozpočtu má rast cien energií, telekomunikačných, poštových služieb, kancelárskych potrieb a materiálu. Výdavky rozpočtu obce boli v posledných rokoch členené nasledovne:

- mzdy a odvody,
- energie,
- odvoz odpadu,
- opravy a údržby,
- pohonné hmoty,
- kancelárske výdavky,
- telefón, poštovné,
- ostatné výdavky.

1.1.19 Domový a bytový fond

Možnosti bývania a stavania rodinných domov a bytového fondu sú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj obce, rozvoj obce a napĺňajú základnú obytnú funkciu obce.

V obci bol podľa výsledkov SODB 2011 nasledovný stav bytového fondu:

- ✓ **101 obývaných bytov**
- ✓ **18 neobývaných bytov**

Väčšina z nich pochádza z obdobia výstavby v rokoch 1950 - 1970. Celoslovenský jav zobrazujúci pokles výstavby po roku 1970 bol zaznamenaný aj v štatistických údajoch obce Dolná Trnávka, čo pretrváva až dodnes. Tento jav sa predovšetkým odráža v ukazovateli priemerný vek bytového fondu, ktorého priemerná hodnota je 39 rokov. Tento ukazovateľ potvrdzuje menej uspokojivý stav bytového fondu obce.

1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

STEEP analýza ako súčasť analýzy vonkajšieho prostredia sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej. Pri riešení problémov a výziev konkrétného územia je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré nevieme ovplyvniť. V riadení samosprávy sú to najčastejšie legislatívne zmeny, finančné obmedzenia a pod. STEEP analýza pomáha tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

STEEP analýza obce Dolná Trnávka:

Sociálno-kultúrne	Technologické	Ekonomické	Environmentálne	Politicko-právne
Starnutie populácie	Vývoj techniky	Rozvoj cestovného ruchu v samotnej obci a v jej okolí	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia: vysoké dane a odvody
Migrácia obyvateľstva za prácou	Bezdrôtová komunikácia s občanmi	Vplyv daňovej politiky	Podpora ochrany životného prostredia	Sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny: dôchodcovia, študenti
Stres	Dostupná technológia a využívaná technológia	Dotácie z eurofondov, ministerstiev	Prírodné katastrofy	Nestabilná, nedokonalá a stále meniac sa legislatíva
Aktívne trávenie voľného času	eGovernment	Príchod nových podnikateľských subjektov do obce	Prírodné hodnoty okolitej krajiny a jej využitie v cestovnom ruchu	Vplyv volieb a politických strán na miestnu samosprávu
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách, internet namiesto pohybu	Nedostupnosť niektorých dôležitých technológií	Podpora malých a stredných podnikov	Neustále zvyšovanie množstva odpadov, naplnenosť skládok	Neochota mladých zapájať sa do vecí verejných
Užívanie alkoholu				
Skupinové názory na ľudí na spoločenské problémy				

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU

1.3.1 Identifikovanie najväčších problémov a možných riešení

Na základe prieskumov medzi občanmi boli pracovným tímom identifikované najväčšie problémy v obci Dolná Trnávka a ich možné riešenia:

PROBLÉMY	RIEŠENIE
nedostatok pracovných príležitostí a vysoká nezamestnanosť	Osveta ohľadne využívania všetkých nástrojov ÚPSVaR (VPP, absolventska prax, príspevky na dochádzku za prácou, príspevky na cestu na pohovory a pod.)
rozvoj ekonomiky v obci	Podpora miestnych remeselníkov, špecialít – bezplatná reklama na internetovej stránke obce a pod.
postavenie a šance mladých ľudí	Aktívna činnosť s mladými – akcie, podujatia, osвета
parkovanie	Eurofondy, dotácie, sponzorské dary, verejno-súkromné partnerstvo a pod.
katastrofálny stav budov a areálov v oblasti kultúry, športu a voľného času	Eurofondy, dotácie, sponzorské dary, verejno-súkromné partnerstvo a pod.
nevyužitý potenciál mladých, vzdelaných ľudí, zlé postavenie, šance a možnosti mladých ľudí na rozvoj kariéry a sebauplatnenie v obci	Poskytnúť priestor pre mladých na organizáciu kultúrno-spoločenských podujatí, vlastných akcií, aktívne zapojenie mladých do činnosti samosprávy a tvorby strategických dokumentov, tvorby internetovej stránky obce, vlastného časopisu obce, poskytnúť priestor na absolventskú prax a pod.
nedostatok možností trávenia voľného času dospelých, mládeže, rodičov s deťmi a seniorov	Organizovanie rôznorodých podujatí, zájazdov v spolupráci s inými obcami, združeniami, cestovnými kanceláriami a pod.
nízka občianska aktivita, apatia, pasivita, nezaujem ľudí, chýbajú nástroje zapojenia ľudí	Zapájanie občanov do rozhodovania samosprávy, nezáväzné stretnutia s občanmi, ľudové fóra, prieskumy verejnej mienky, internetové diskusné fóra, sociálne siete a pod.
nedostatok vhodných priestorov pre sociálny rozvoj	Eurofondy, dotácie, sponzorské dary, verejno-súkromné partnerstvo a pod. – výstavba nových budov, areálov, zariadení
nízka občianska vybavenosť, chýbajúce typy služieb	Uľahčiť a zjednodušiť prístup k určitým typom vyššej občianskej vybavenosti a službám v susedných obciach (obecný mikrobús a pod.)
nedostatočná ponuka dostupných pozemkov na výstavbu	Vypracovanie Územného plánu obce, prehodnotenie a prekvalifikácia pozemkov a pod.
nedostatočné technické a personálne	Eurofondy, dotácie, sponzorské dary, verejno-

zabezpečenie športovísk, zlý stav športovísk	súkromné partnerstvo a pod. – rekonštrukcia pôvodných a výstavba nových zariadení, nákup vybavenia a pod.
problémy týkajúce sa podnikateľského prostredia, neexistujúce podnikateľské subjekty ako možnosť zamestnania a zdroj príjmu samosprávy	Zatraktívnenie obce pre investorov, podnikateľov a firmy zo Slovenska aj zahraničia, ponúknuť im konkurenčné výhody, ktorými disponuje len obec a pod.
nedostatočne využitý potenciál pre cestovný ruch, chýba veľkokapacitný priestor na podujatia	Propagácia cestovného ruchu, okolitých atrakcií, spolupráca s ubytovacími, stravovacími a inými zariadeniami na okolí, vzájomná propagácia a reklama na vlastných internetových stránkach a pod.
nedostatočný informačný systém obce	Zavedenie interaktívneho informačného systému obce – internetovej stránky obce, prípadne vznik stránok obce na sociálnych sieťach, aktívna komunikácia a spätná väzba na týchto stránkach
odchod mladých ľudí z obce	Zatraktívnenie obce ako miesta na trvalé bývanie, rekreáciu a oddych, aby sa mladí sem vrátili

1.3.2 SWOT analýza obce Dolná Trnávka

SWOT analýza Obce Dolná Trnávka bola použitá ako metóda, ktorá vychádza

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

- 1) **Silné stránky** obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.
- 2) **Slabé stránky** obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.
- 3) **Príležitosti** sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.
- 4) **Ohrozenia** predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na

celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ĽUDSKÉ ZDROJE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> vysoký počet vzdelaných mladých ľudí v obci takmer jednotná národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva dostatočné dopravné spojenie do zamestnania, škôl na kultúrne, športové a iné podujatia priestor na vybudovanie ďalších bytových jednotiek tvorivý potenciál mladých ľudí a ochota, schopnosť spolupracovať na verejných veciach zvyšujúca sa pôrodnosť v obci 	<ul style="list-style-type: none"> zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles vo veku predproduktívnom) vyšší počet nezamestnaných občanov zhoršovanie migračného vývoja spôsobeného príťažlivosťou a možnosťami blízkeho okolia obce odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce – odchod kvalifikovanej pracovnej sily degradácia obce na sídlo bez vlastnej ekonomickej základne – len s obytnou funkciou
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> využitie nástrojov na rekvalifikáciu pre potreby trhu práce nástroje na dočasné zamestnanie uchádzačov o zamestnanie podpora bytovej výstavby, rast bytového fondu obce, najmä pre mladé rodiny rekonštrukcia, prípadne dobudovanie kultúrnych a športových zariadení vybudovanie nových bytových jednotiek prerozdelenie stavebných pozemkov určených k výstavbe rodinných domov dobudovanie inžinierskych sietí k novým bytovým jednotkám a k rodinnej výstavbe vybudovanie zón rekreácie a oddychu 	<ul style="list-style-type: none"> legislatívne zmeny, ktoré zvýhodňujú nezamestnaných voči ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu zvýšenie veku do dôchodku nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti ohrozené existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny nepriaznivá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (rast indexu starnutia) nedostatok finančných prostriedkov potrebných k realizácii zámerov

DOSTUPNOSŤ, POLOHA OBCE A VÄZBA NA VONKAJŠIE OKOLIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> výhodná poloha obce vzhľadom na blízkosť dvoch okresných miest Žiar nad Hronom a Žarnovica výhodne situovaná obec v blízkosti rozvojových osí blízkosť prístupu na rýchlostnú komunikáciu R1 cestné napojenie obce na rýchlostnú komunikáciu priaznivé podmienky obce pre rozvoj sociálnej, 	<ul style="list-style-type: none"> nejasné vlastnícke pomery u niektorých pozemkov v katastri obce nevysporiadanosť pozemkov pod časťou miestnych komunikácií chýbajúci územný plán obce obec s nízkym pôlom rastu veľká vzdialenosť od hlavného mesta

spoločenskej a kultúrnej funkcie	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • využitie katastrálneho územia obce pre bytovú, občiansku, spoločenskú i podnikateľskú výstavbu, • príležitosť k dobudovaniu technickej infraštruktúry obce, čo prispeje k zvýšeniu záujmu obyvateľov blízkeho okolia o prísťahovanie do nej, • možnosť kooperácie riešenia otázok a problémov regionálneho charakteru s okolitými obcami. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci občianskej vybavenosti. • ďalšie prehlbovanie rozdielov medzi sídlami • všeobecný úpadok obcí mimo pólov rastu • urbanizácia Slovenska, úpadok rurálnych sídiel • málo výziev a možností rozvoja malých obcí pod 500 obyvateľov

ENVIRONMENTÁLNE A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE OBCE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • blízkosť prírodných prvkov • dostatok priestorov pre budovanie zón rekreácie a oddychu • existencia vodného zdroja • pekná a čistá príroda • výstavba protipovodňových hrádzi 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecný nezáujem obyvateľstva na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin • nelegálne skládky odpadu • vysoké náklady na starostlivosť o verejnú zeleň • chýbajúci personál aparátu obce • údržba a servis vytvorených revitalizačných opatrení a opatrení prevencie pred povodňami • nevyužitý potenciál výhodného prostredia, najmä v okolí obce pre budovanie rekreačných zón • chýbajúca projektová dokumentácia k riešeniu problémov spojených s odkanalizovaním obce • chýba relaxačno-oddychová zóna v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • využitie prírodného potenciálu na vytváranie nových a zveľaďovanie existujúcich oddychových zón • ekologické partnerstvo obce s ohrozovateľmi životného prostredia (výrobné podniky pôsobiace v katastri obce) • rozšírenie separovaného zberu odpadov a ich spôsobov zhodnocovania • likvidácia divokých skládok • zvýšiť vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia – osvetová činnosť • získať finančné prostriedky z grantov, fondov EÚ a dotácií 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrozovanie obce hlučnosťou, prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia vplyvom frekventovaného dopravného spojenia (R1) a výstavby občianskej vybavenosti • ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami pri rodinných domoch • ohrozovanie bezpečnosti obyvateľov na štátnej ceste prechádzajúcou cez obec

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • kompletná plynofikácia obce • vybudovaný vodný zdroj pitnej vody • vybudovaná dopravná infraštruktúra • existencia obecných budov a majetku • vybudované verejné osvetlenie obce • obecný rozhlas • zateplenie Kultúrneho domu 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok priestorov v katastri obce pre budovanie bytovej a technickej infraštruktúry • narušený povrch miestnych komunikácií vzhľadom k zvyšujúcej sa intenzite dopravy • nevybudovaná kanalizačná sieť v obci • potreba rekonštrukcie a modernizácie obecného majetku (napr. rozhlas, TJ, hasičská zbrojnica) • nutnosť dobudovania verejných priestranstiev a športových zariadení • chýbajúci bezbariérový prístup na Obecnú úrad • nedostatočná frekvencia dopravného spojenia počas víkendu • zlý technický stav chodníkov, resp. chýbajúce chodníky • zlý technický stav komunikácií • prepádávanie komunikácie pri vodojeme • odtrhnutý svah pri rodinnom dome č. 124 • zlý technický stav odkanalizácie v blízkosti cintorína • chýbajúce žľaby na dažďovú vodu • havarijný stav budovy TJ, školy, hasične, vodojemu • chýbajúci mechanizmus na zimnú údržbu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie kanalizačnej siete v obci a vybudovanie novej ČOV v našej obci • vybudovanie nových bytových jednotiek • rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov • úpravy obecných verejných priestranstiev • rekonštrukcia existujúcich obecných budov a ich vnútorného vybavenia • rekonštrukcia verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu a jeho ústredne • zakúpenie mechanizmu na zimnú údržbu • získať finančné prostriedky z grantov, fondov EÚ a dotácii 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov vzhľadom na daňovú silu obce • nepripravenosť projektov na získanie finančných zdrojov z fondov EÚ a SR • nepripravenosť technickej a projektovej dokumentácie, ktorá bude podporným dokumentom k realizácii zámerov obce • prírodné katastrofy, zosuvy pôdy, privalové dažde, zhoršujúce stav verejných budov a priestranstiev • naďalej sa zvyšujúca intenzita cestnej dopravy

SOCIÁLNA (OBČIANSKA) INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • dobrá úroveň bytovej vybavenosti obce • perspektíva ďalšieho rozmachu bytovej výstavby • existencia kultúrneho a športového zariadenia k spoločenskému vyžitiu obyvateľov obce 	<ul style="list-style-type: none"> • urbanisticky neusporiadané objekty občianskej a spoločenskej vybavenosti, zastarané stavby • zhoršený technický stav obecných objektov • potreba dobudovania športového areálu pre školopovinných obyvateľov obce • neexistujúce sociálne zariadenie pre starších občanov obce • neúplný základný sortiment ponuky tovarov a služieb v obci • pozemkové dispozície k vybudovaniu spoločenských centier v obci • chýbajúce pozemky pre bytovú, podnikateľskú i občiansku výstavbu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • príprava projektovej dokumentácie a vybudovanie Domu opatrovateľskej služby • získať finančné prostriedky z grantov, fondov EÚ a dotácii • rekonštrukcia objektov sociálnej infraštruktúry • vybudovanie nových zariadení občianskej vybavenosti • poskytovanie sociálnych služieb v obci – domáca opatrovateľská služba, vybavovanie administratívnych záležitostí v meste pre starších a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • stav prípravy technickej dokumentácie pre jednotlivé zámery a nedostatok finančných zdrojov • prípadná neúspešnosť projektov súvisiacich s rozvojom občianskej infraštruktúry • vysoký stupeň opotrebenia jednotlivých obecných objektov, potreba údržby, opráv, rekonštrukcií, ako aj zlepšenia vnútorného vybavenia • potreba súhlasu vlastníkov starých, najmä hospodárskych budov a pozemkov s ich využitím pre obecné účely

ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIA, KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • existencia priestorov slúžiacich k rozvíjaniu kultúrnych a spoločenských aktivít • záujem mladších generácií o kultúrne a športové aktivity • tradícia v usporadúvaní stretnutí a spoločenských podujatí spojených so zvyklosťami a tradíciami obce 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúca organizácia kultúrnych podujatí za účasti detí ZŠ a MŠ • potreba rekonštrukcie spoločenských zariadení a obnova ich vnútorného vybavenia, • chýbajúca spolupráca podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách • nefunkčnosť divadla, speváckej skupiny • nízky záujem mužov o záujmovú činnosť
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie partnerstva obecnej samosprávy a záujmových združení v obci pri organizovaní 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných zdrojov na splnenie

<p>obecných podujatí</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia spoločenských a kultúrnych priestorov • kompletná rekonštrukcia TJ objektu, Kultúrneho domu • pokračovanie v tradíciách obce v organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí • získať finančné prostriedky z grantov, fondov EÚ a dotácii na nové podujatia 	<p>spoločenských, kultúrnych a športových zámerov</p> <ul style="list-style-type: none"> • stagnujúci, prípadne nepriaznivý demografický vývoj (veková štruktúra). • Internetizácia spoločnosti a znižovanie záujmu mladých o kultúrno-spoločenské akcie
--	--

EKONOMICKÉ PODMIENKY A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • historické základy vychádzajúce z tradičných ľudových remesiel, baníctva, lesníctva, poľovníctva a pod. • tradícia priemyselnej výroby v Žiarskej kotline (Závod SNP) • presun podnikateľských aktivít do terciérneho a kvartérneho sektoru (služby, veda a výskum, IKT, vzdelávanie a pod.) • priame aj nepriame nástroje miestnej samosprávy na podporu malých a stredných podnikov (daňové úľavy, reklama a pod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok pozemkov pre výstavbu objektov bytovej a občianskej vybavenosti obce • nedostatočný rozvoj podnikania a rozširovania obchodu a služieb pre občanov v obci, potreba využitia verejných zdrojov a úverových prostriedkov (EÚ, SR) • nepripravené projektové dokumentácie k žiadostiam z fondov EÚ • vysoký stupeň opotrebenia obecného majetku • nepriaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva • žiadna podnikateľská základňa v obci • obecný majetok a možnosti jeho efektívnejšieho využitia, vrátane podnikania s ním
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie finančnej a daňovej sily obce • priaznivé predpoklady pre čerpanie zo štrukturálnych fondov EÚ • racionalizačné opatrenia a program úspory nákladov v samospráve a obecných budovách. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce • celkový rast nákladov na činnosť samosprávy • najmä rast cien energií, služieb, nákladov na verejné účely obce a pod. • neovplyvniteľné zásahy vyššej moci vyplývajúce z prírodných podmienok

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť, a ktoré budú k dosiahnutiu hlavných cieľov v prospech obce a jej obyvateľov riešiť.

1.3.3 Odhad budúceho možného vývoja

Z pohľadu prípravy obce na možnosti využívania eurofondov v novom programovom období sú pre podporu rozvoja obce a najvýznamnejšie nasledovné témy – prioritné oblasti:

- ✓ **Prioritná oblasť 1: Rozvoj technickej infraštruktúry obce**
- ✓ **Prioritná oblasť 2: Zachovanie kultúrneho dedičstva a tradícií**
- ✓ **Prioritná oblasť 3: Podpora trávenia voľného času a bezpečnosť občanov obce**
- ✓ **Prioritná oblasť 4: Zelená infraštruktúra a klimatické zmeny**

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík:

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nedôsledný prístup a nezáujem partnerov	Realizácia PRO	Stagnácia obce	25 %
Technické	Neúspešnosť v získaní financií z vonkajších zdrojov na rozvoj	Realizácia príslušných opatrení	Stagnácia obce	25 %
Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	Nedostatočný vplyv príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	Nepriaznivé podmienky na život v obci	15 %
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	35 %
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia obce	50 %

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.4 VYHODNOTENIE VÄZIEB NA PHSR VÚC BBSK

Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022 je tvorený súborom opatrení, ktoré bližšie charakterizujú stanovené zámery, potrebné na riešenie kritických oblastí. Jednotlivé kritické oblasti sú zároveň zaradené do príslušných prioritných (kľúčových) oblastí rozvoja. Naformulované ciele, zámery a opatrenia sú v plnom súlade s cieľmi a zámermi

regionálneho rozvoja strategických dokumentov na vyšších hierarchických úrovniach. Najbližším takýmto dokumentom je **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK 2015 - 2023**. Tento dokument definuje nasledovné strategické ciele, prioritné oblasti a špecifické ciele pre rozvoj územia BBSK:

Strategický cieľ: Zlepšiť kvalitu života obyvateľstva prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti a výkonnosti ekonomiky kraja, investovaním do kvalitných verejných služieb, inovácií a udržateľných environmentálnych riešení.

Prioritné osi rozvoja: Strategický cieľ sa bude naplňať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja s dopadom na inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast a zamestnanosť a to uplatnením integrovaného a špecificky miestneho prístupu rešpektujúc, že Banskobystrický kraj je „ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobo nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskom.“ V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov, využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily koncentrovanej v mestách a vytváraním pracovných miest v sektore služieb posilnením vzťahov mesto - vidiek. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť priemyslu a poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda: Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky. Cielene by sa mali intervencie na území BBSK zamerať na:

- rozvoj ekologickej a bezpečnej dopravy a zlepšovať dostupnosť a atraktivitu územia s dôrazom na integrovanú dopravu,

- rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom rýchlejšej informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
- podporu poľnohospodárstva, lesníctva a diverzifikácie vidieka,
- inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Strategické zámery a opatrenia PRO Dolná Trnávka sú v súlade s víziou, strategickým cieľom, ako aj s jednotlivými prioritnými osami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK 2015 - 2023.

Strategický cieľ			
Prioritná oblasť 1 Zdravé a adaptabilné prostredie - zelený región	Prioritná oblasť 2 Lepšia kvalita života – služby pre ľudí	Prioritná oblasť 3 Konkurencieschopná ekonomika – udržateľné a konkurencieschopné miestne ekonomiky	Prioritná oblasť 4 Partnerstvá (horizontálna priorita)
Špecifický cieľ 1.1: Vytvoriť predpoklady pre budovanie systému bezpečnej a ekologickej dopravy na území BBSK zvýšením atraktivity VOD a nemotorovej dopravy	Špecifický cieľ 2.1: Modernizovať všetky stupne vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania	Špecifický cieľ 3.1: Zvýšiť inovačnú schopnosť v priemysle a službách	Špecifický cieľ 4.1: Podporovať medzi sektorovú a medzi obecnú spoluprácu na území kraja
Špecifický cieľ 1.2: Podporovať zmierňujúce a adaptačné opatrenia zmeny klímy	Špecifický cieľ 2.2: Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom komunitne poskytovaných služieb	Špecifický cieľ 3.2: Vytvoriť podmienky pre podnikanie mladých ľudí	Špecifický cieľ 4.2: Zvýšiť zapojenie kraja do medzinárodných a cezhraničných projektov
Špecifický cieľ 1.3: Zhodnocovať prírodný potenciál vidieckej krajiny	Špecifický cieľ 2.3: Zabezpečiť efektívne, kvalitné a udržateľné služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre všetky skupiny obyvateľstva	Špecifický cieľ 3.3: Rozvíjať udržateľný cestovný ruch	Špecifický cieľ 4.3: Využiť spoluprácu s partnerskými regiónmi a mestami na podporu regionálnej/miestnej ekonomiky
Špecifický cieľ 1.4: Zlepšiť kvalitu životného prostredia	Špecifický cieľ 2.4: Vytvoriť predpoklady na zlepšenie dostupnosti bývania pre všetky skupiny obyvateľstva	Špecifický cieľ 3.4: Podporiť vytváranie nových pracovných miest na vidieku a v znevýhodnených oblastiach	
	Špecifický cieľ 2.5: Zachovať a zhodnotiť kultúrne dedičstvo, kultúru a tradície územia		

Zdroj: PHSR BBSK 2015 - 2023

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Pracovná skupina, zároveň ako riadiaci tím odsúhlasili nasledovnú víziu pre obec Dolná Trnávka, ktorá charakterizuje želaný stav, ktorý chceme v našej obci dlhodobo dosiahnuť:

**PRÍŤAŽLIVÁ, ŽIVOTASCHOPNÁ, BEZPEČNÁ
S TRVALO UDRŽATEĽNÝM ROZVOJOM
TO JE OBEC DOLNÁ TRNÁVKAV ROKU 2025**

2.1 ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Rozvojová vízia obce predstavuje takmer zidealizované predstavy obyvateľov obce i manažmentu obecnej samosprávy o tom, ako by obec v dlhodobom horizonte mala vyzeráť, ako by mali jej obyvatelia v nej žiť, ako by sa mali v obci cítiť, akú kvalitu života by im obec mala v budúcnosti ponúknuť. Je to vízia predovšetkým pre ekonomicky aktívnu a mladú generáciu obce, ale i vízia pre pokojný a zabezpečený život občanov v poproduktívnom veku.

Predstava alebo rozvojová vízia obce je prvým krokom pre stanovenie žiadaných rozvojových potrieb a vo vecnej rovine slúži na stanovenie dlhodobých i krátkodobých cieľov, priorít a opatrení, ktoré sa v dlhodobom programovom dokumente obce ďalej rozpracovávajú do konkrétnej vecnej podoby.

Vízia obce vychádza z predstáv obyvateľov vyslovených v ankete, na verejných zhromaždeniach občanov i pri iných príležitostiach a aj zo zámerov obecnej samosprávy a jej volených predstaviteľov.

Obec Dolná Trnávka má potenciálne predpoklady byť pre svojich občanov miestom pre pokojné bývanie, v zdravom a čistom prostredí.

Vízia bude pokračovaním kresťanských a rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Cieľom je postupné využitie prírodného potenciálu obce so zabezpečením jej ekologickej stability, vybudovanie obce urbanisticky usporiadanej, zabezpečenej bytovou a občianskou vybavenosťou, s potrebnou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Naplnenie cieľovej rozvojovej vízie by malo priniesť nové možnosti pre rozvoj podnikania, vznik pracovných príležitostí v obci a jej okolí, priaznivé podmienky pre materiálne zabezpečený a duchovne bohatý život.

Obec by mala poskytovať svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie, pri primeranom zdravotnom a sociálnom zabezpečení. Neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej vízie obce je i vybudovanie občianskej spoločnosti na princípoch spolužitia aktivity a solidarity, s dobrými medziľudskými vzťahmi.

2.2 STRATEGICKÉ CIELE OBCE

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce Dolná Trnávka vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorít a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce. Pre naplnenie dlhodobej vízie boli v Pláne rozvoja obce Dolná Trnávka stanovené nasledovné strategické ciele:

Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje:

- a) zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce;
- b) inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce;
- c) finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce;
- d) systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov;
- e) časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

3.1 PRIORITY A OPATRENIA

Plnenie hlavných strategických cieľov dlhodobého rozvoja obce sa realizuje stanovením ich priorít a definovaním jednotlivých konkrétnych opatrení, ktoré sa premietajú do projektov a projektových zámerov.

Vzhľadom na veľkosť obce a rozsah plánovaných aktivít bude obecná samospráva realizovať riešenie uvedených zámerov predovšetkým predkladaním žiadostí na dotácie zo štátnych fondov a z príslušných fondov Európskej únie nielen samostatne, ale aj prostredníctvom Mikroregiónu Hliník nad Hronom.

Aktualizáciu stanovených priorít a prijatých opatrení, pri dodržaní hlavných strategických cieľov rozvoja, bude uskutočňovať obecná samospráva pri každoročnom stanovení hlavných úloh samosprávy a spracovaní obecného rozpočtu. Základom bude stav prípravy jednotlivých projektov a reálne predpoklady na získanie potrebných finančných prostriedkov.

STRATEGICKÝ CIEĽ 1: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Priorita 1: Podpora priaznivého demografického vývoja v obci
➤ Opatrenie 1.1: Podpora výstavby rodinných domov
➤ Opatrenie 1.2: Vypracovanie projektovej dokumentácie
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 2: Vytváranie podmienok a podpora činnosti záujmových spolkov a občianskych združení, rozvíjanie kultúrnych, športových a spoločenských tradícií v obci
➤ Opatrenie 2.1: Vytváranie priestorových podmienok pre klubovú činnosť záujmových združení
➤ Opatrenie 2.2: Udržiavanie a rozvoj kultúrnych, športových a iných dlhodobých tradícií obce
➤ Opatrenie 2.3: Zvyšovanie úrovne občianskej vybavenosti obce pre športové vyžitie obyvateľov
➤ Opatrenie 2.4: Obnova priestorov pre kultúrne vyžitie – kultúrny dom
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>

STRATEGICKÝ CIEĽ 2: RACIONÁLNE VYUŽÍVANIE PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU OBCE

Priorita 1: Formovanie obrazu krajiny, priestorové a funkčné usporiadanie územia obce
➤ Opatrenie 1.1: Budovanie oddychových a tzv. zelených zón v katastri obce
➤ Opatrenie 1.2: Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom obce
➤ Opatrenie 1.3: Obstarat' územný plán obce
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 2: Ochrana prírody a životného prostredia
➤ Opatrenie 2.1: Zabezpečiť rozšírenie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu

- Opatrenie 2.3: Zvýšiť povedomie občanov za stav Životného prostredia (zber separovaného odpadu)

STRATEGICKÝ CIEĽ 3: DOBUDOVANIE A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Vybudovanie technickej infraštruktúry vo všetkých častiach obce
➤ Opatrenie 1.1: Výstavba splaškovej kanalizácie obce
➤ Opatrenie 1.2: Vybudovanie nových vodných zdrojov a vodovodných potrubí
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 2: Výstavba, rekonštrukcia, opravy a údržba obecných komunikácií, ulíc a chodníkov
➤ Opatrenie 2.1: Úprava miestnych komunikácií
➤ Opatrenie 2.2: Dobudovanie chýbajúcich miestnych komunikácií
➤ Opatrenie 2.3: Obnova technologického vybavenia na letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií
➤ Opatrenie 2.4: Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci
➤ Opatrenie 2.5: Úprava vstupov do obce - osadenie informačných tabúl a dopravného značenia, kultivácia a výsadba zelene v okolí občianskej vybavenosti
➤ Opatrenie 2.6: Rekonštrukcia autobusových zástavok v obci
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 3: Zabezpečenie úpravy a údržby verejných priestranstiev obce a parkovacích plôch
➤ Opatrenie 3.1: Úprava verejných priestranstiev
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>

STARTEGICKÝ CIEĽ 4: DOBUDOVANIE A ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Nová výstavba a rekonštrukcia bytového fondu obce
➤ Opatrenie 1.1: Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu nájomných bytov a rodinných domov
➤ Opatrenie 1.2: Výstavba nájomných a sociálnych bytov v obci
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 2: Vytvorenie podmienok k starostlivosti o starších občanov a zdravotnej znevýhodnených občanov
➤ Opatrenie 2.1: Vybudovanie Domu opatrovateľskej služby v obci
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 3: Odstránenie neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb, najmä hospodárskych budov v obci
➤ Opatrenie 3.1: Monitoring neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb a dohoda s vlastníkami o ich odstránení
Priorita 4: Rozvoj obchodu a služieb (sortiment a kvalita)
➤ Opatrenie 4.1: Rozšírenie ponuky a sortimentu tovaru
➤ Opatrenie 4.2: Zhodnotenie stavu siete služieb v obci a vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenia ponuky na základe dopytu

STRATEGICKÝ CIEĽ 5: ZABEZPEČENIE EKONOMICKEJ STABILITY SAMOSPRÁVY

Priorita 1: Efektívne využívanie rozpočtových zdrojov obce
➤ Opatrenie 1.1: Úsporné opatrenie v obecnej samospráve
Priorita 2: Využívanie verejných zdrojov Európskej únie a SR
➤ Opatrenie 2.1: Príprava žiadostí k získaniu nenávratného finančného príspevku z EÚ a štátnych fondov SR

Priorita 3: Obnova obecného majetku
➤ Opatrenie 3.1: Rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu, budovy obecného úradu, domu smútku, hasičského skladišťa, vodojemu a budovy TJ
➤ Opatrenie 3.2: Rekonštrukcia verejného osvetlenia
➤ Opatrenie 3.3: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
<i>Financovanie: štátny rozpočet, rozpočet obce, európske fondy, súkromné zdroje.</i>
Priorita 4: Manažment využívania obecného majetku
➤ Opatrenie 4.1: Efektívne využívanie existujúceho obecného majetku

4 REALIZAČNA ČASŤ

Realizačná časť nadväzuje na programovú časť vo väzbe na strategické ciele a navrhnuté akčné plány. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie k jednotlivým cieľovým skupinám a systém monitorovania a hodnotenia.

4.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu rozvoja obce Dolná Trnávka na roky 2016 – 2022 bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo (OZ). Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickkej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je starosta obce, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

4.2 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje webová stránka obce (<http://dolnatrnavka.sk/>) so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa, rozhlas, verejné zasadnutia zastupiteľstva a pod..

Komunikácia o PRO bola realizovaná medzi občanmi obce nasledovnými spôsobmi:

- Obyvatelia boli priebežne informovaní o výsledkoch,
- Pravidelné konzultácie plánu a spôsobu realizácie jednotlivých aktivít s občianskymi radami, občianskymi združeniami a iniciatívami a zapájanie ich do prípravy ako následne aj do realizácie PRO.

Do komunikácie boli zapojení aj zamestnanci obecného úradu, ktorí pripravovali podklady pre PRO a následne budú pripravovať aj podklady pre monitorovanie a hodnotenie. Do procesu komunikácie boli zapojení aj poslanci obecného zastupiteľstva, ktorí priebežne schvaľovali jednotlivé časti PRO a budú schvaľovať aj aktualizácie dokumentu a výsledky PRO.

Už v prípravnej fáze nového PRO bol v rámci komunikačnej stratégie zrealizovaný dotazníkový prieskum verejnej mienky. Zisťoval sa názor obyvateľov na súčasný stav, ako aj na možnosti ďalšieho rozvoja obce. Výsledky prieskumu boli zohľadnené a zakomponované do strategickej a do programovej časti PRO.

4.3 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov (základným prvkom monitorovania je projekt), na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená OZ.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni PRO systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO.

Obec vo svojej pôsobnosti podľa zákona o podpore regionálneho rozvoja na účely podpory regionálneho rozvoja:

Program rozvoja obce Dolná Trnávka na obdobie 2016 - 2022

- zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Úlohou Obecného úradu bude podať správu 1x ročne všetkým poslancom Obecného zastupiteľstva.

5 FINANČNÁ ČASŤ

Pre **finančný plán** je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

a) verejné financie, t.j. rozpočet obce

b) fondy EÚ: PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 - 2020

- Opatrenie 7: Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
  - 7.2. Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie
  - 7.3. Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy
  - 7.4. Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry
  - 7.5. Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie
- Opatrenie 19: LEADER

c) ďalšie zdroje

- zdroje Banskobystrického samosprávneho kraja
- vlastné (predaj, nájom alebo vloženie majetku)
- externé zdroje (štátny rozpočet, zvýhodnené úvery finančných inštitúcií)
- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia)

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídel. Ide o finančný prídel plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Indikatívny finančný plán (v tis. EUR):

Oblasť rozvoja obce	Roky							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SPOLU
Rozvoj ľudských zdrojov	200		50			200		450
Racionálne využívanie prírodného potenciálu obce	150			50		150		350
Dobudovanie a rozvoj technickej infraštruktúry		200		200			200	600
Dobudovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry			200		200			400
Zabezpečenie ekonomickej stability samosprávy	150			150			50	350
SPOLU	500	200	250	400	200	350	250	2150

Zdroj: vlastné spracovanie

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú **prostriedky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF)**. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a rozpočtu Slovenskej republiky je často viazaná na schopnosť obce spolufinancovať projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Banskobystrický samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska či iných štátov. Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov.

ZÁVER

Plán rozvoja obce Dolná Trnávka je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Dolná Trnávka.

PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude monitorovaný, vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Program rozvoja obce Dolná Trnávka schválilo Obecné zastupiteľstvo na svojom XXX riadnom zasadnutí dňa XXX uznesením číslo XXX.

Schválený PRO je zverejnený na internetovej stránke obce: <http://dolnatrnavka.sk/>.